

CHEMICKÉ ZABEZPEČENÍ ARMÁDNÍ ÚTOČNÉ OPERACE

Chemické zabezpečení má značný význam pro kvalitní a efektivní zabezpečení bojové činnosti vojsk. Jeho cíle a obsah ne vždy však správně chápeme. Příčinou je někdy nesprávná tendence ztotožňovat chemické zabezpečení s problematikou OPZHN. Proto chci shrnout hlavní zásady chemického zabezpečení armádní útočné operace.

Účinnost chemického zabezpečení určuje to, do jaké míry jsme schopni čelit důsledkům ZHN nepřítele, jejichž odstranění spadá do působnosti chemického vojska. Zásady chemického zabezpečení odvozujeme od zásad a možností použití ZHN potenciálním nepřítelem. Proto stručně rozeberu možnosti nepřítele pro střetné sražení, které bude při zahájení války typické. Na středoevropském válčišti může skupina armád NATO mít na útočnou operaci přiděleno 920–1500 jaderných nábojů. V armádě USA dostává v útočné operaci armádní sbor 120–230, divize 6–10 jaderných nábojů a v armádě NSR armádní sbor 110–140 a divize 15 až 20 jaderných nábojů. Z tohoto množství připadá 40–70 % na ráže od 1 do 20 kt. Předpokládáme tedy, že na vojska naší vševojskové armády může nepřítelem být v průběhu operace nejméně 120 až 150 jaderných úderů. Při plánování spotřeby jaderné munice velení NATO předpokládá, že k vyřazení naší prvosledové divize stačí skupinový jaderný úder 8 až 12 jadernými náboji o ráži 1–10 kt a na divizi druhého sledu 6–8 jadernými náboji o ráži 10–47 kt. Skončí-li střetné sražení pro nepřítele nepříznivě, můžeme očekávat, že přejde v širokém měřítku na použití pozemních jaderných úderů. V závislosti na době a podmínkách přechodu na použití jaderných zbraní může z přidělené normy jaderných nábojů použít 50–70 % pro pozemní jaderné údery. V důsledku toho pásma silného (B), nebezpečného (C) a velmi nebezpečného zamoření (D) mohou v prostoru rozmístění operační sestavy armády dosáhnout

až 8000 km². Navíc nepřítelem v širokém měřítku používá jaderných zátarasů. Pásmo jaderných minových zátarasů může být široké až 50 km, hluboké 20 km s 25 i více jadernými minami. Aktivování takového pásma jaderných zátarasů má za následek vznik rozsáhlého radioaktivního zamoření terénu, přičemž hloubka pásma silného zamoření (B) může dosáhnout 30–50 km.

Z otravných látek v průběhu sražení může nepřítelem použít především sarin, látku BZ a CS. Na pasívních směrech může v širokém měřítku použít látku VX. Bude-li nucen přejít do obrany, rozsah použití látky VX převládne.

Otravnou látku sarin může nepřítelem použít především v rámci dělostřelecké a letecké přípravy útoku. Celkem může zamořit sarinem přibližně 15–25 cílů rotního typu denně. Přejde-li na použití otravných látek typu VX, může denně zamořit 25–35 cílů rotního typu. Může tudíž denně zamořit asi 4–9 praporů nehlédě na vojska, která budou vystavena působení primárních a sekundárních oblaků otravných látek. V průběhu operace se mohou vojska armád setkat s rozsáhlými ženižně chemickými zátarasy nepřítele. Při obraně prostoru může americký armádní sbor dostat přiděleno až 50 tisíc chemických min, z čehož může divizi přidělit 7–10 tisíc kusů.

Rozsah a způsob použití ZHN nepřítelem bude záviset na řadě okolností. Budou rozdílné při zahájení války s neomezeným použitím ZHN a při přechodu na použití jaderných zbraní v průběhu operace, půjde-li nepřítelem hlavními silami do střetného sražení nebo přejde-li do obrany atd. Vlastnosti ZHN, bojové možnosti prostředků jejich použití a jejich neustálý vývoj umožňují nepřítelem stále širší variantnost rozsahu a způsobu použití zejména jaderných zbraní. Proto je nesprávné zužovat možný způsob použití ZHN, zvláště jaderných zbraní na několik zjed-

nodušených schémat. Reálné možnosti nepřítel v použití ZHN musíme odvozovat z konkrétní situace, uskupení, charakteru bojové činnosti, zámyslu nepřítel apod. Vždy však vycházíme z toho, že jaderné zbraně jsou rozhodujícím pro-

středkem ničení a že tedy správné odhadnutí zámyslu nepřítel v jejich použití bude mít určující vliv na rozhodnutí a z něho vyplývající všechna další odvozená opatření. To plně platí i o přístupu k organizaci chemického zabezpečení.

Charakteristika, cíle a obsah chemického zabezpečení

Samotný pojem „chemické zabezpečení“ nevystihuje již přesně místo, úlohu a úkoly chemického vojska v soudobém boji a operaci. To vyplývá jednoznačně z jeho definice, cílů a obsahu. Chemické zabezpečení neřeší dnes jenom ochranu proti chemickým zbraním (jak tomu bylo zhruba do začátku padesátých let), ale také se zdaleka nezabývá otázkami ochrany vojsk a týlu před účinky ZHN vcelku.

Chemické zabezpečení definuje Oper-2-1, čl. 145 jako souhrn opatření k ochraně proti radioaktivním a otravným látkám, k použití dýmu a ke splnění součinnostních úkolů chemického vojska.

Ve smyslu ustanovení čl. 36, Oper-1-1 chemické zabezpečení nepatří k hlavním druhům zabezpečení bojové činnosti, ale ke speciálním druhům zabezpečení, které organizuje chemické vojsko.

V důsledku stále rostoucích nároků na organizaci chemického zabezpečení se vyvíjí i teoretické nazírání na cíle a některá dílčí opatření chemického zabezpečení. Proto cíle a obsah chemického zabezpečení v rádech a předpisech ČSLA jednoznačně stanoveny nejsou a upřesňuje je Správa chemického vojska MNO.

Cílem chemického zabezpečení je

1. Zabezpečit ochranu vojsk a týlu armády před účinky radioaktivních a otravných látek.

2. Stanovit nejvýhodnější podmínky pro využití účinků radioaktivního zamoření nepřítel v důsledku vlastních pozemních jaderných úderů.

3. Stanovit nejvýhodnější podmínky pro použití vlastních chemických zbraní a zápalných látek.

4. Zabezpečit na jednotlivých stupních velení potřebné zásoby chemické techniky a materiálu a vytvořit podmínky pro jejich rychlou opravu a návratnost k vojskům.

5. Podílet se na materiálním zabezpečení a na operačním a bojovém maskování použitím dýmu.

Cíli chemického zabezpečení dosahujeme organizací těchto základních opatření:

1. Včasným úplným a přesným zjištěním (registrací) parametrů jaderných a chemických napadení, povětrnostním pozorováním v přízemní vrstvě atmosféry

(údaje o povětrnostní situaci ve vyšších vrstvách atmosféry přebírá chemické vojsko od meteorologické služby) a na základě nich zpracováním předpovědi pásem radioaktivního a chemického zamoření.

2. Radiačním a chemickým průzkumem.

3. Vyhodnocením skutečné radiační a chemické situace.

4. Včasnou přípravou podkladů pro varování vojsk o nebezpečí radioaktivního a chemického zamoření prostřednictvím jednotlivých oddělení štábu armády a v síti „radiační informace armády“.

5. Ochranou vojsk před radioaktivními a otravnými látkami při jejich činnosti v zamořených prostorech.

6. Kontrolou radioaktivního ozáření a kontrolou zamoření osob, výstroje, výzbroje, bojové techniky, dopravních prostředků, ostatního materiálu a vody.

7. Odstraněním následků radioaktivního, chemického a biologického zamoření osob, výzbroje, výstroje, bojové techniky, dopravních prostředků, chemického a biologického zamoření terénu.

8. Chemickým materiálně technickým zabezpečením.

9. Zabezpečením vojsk dýmovnicemi a použitím zadýmovacích zařízení chemického vojska.

10. Podílem na plánování použití vlastních pozemních jaderných úderů, chemických zbraní a zápalných látek včetně stanovení bezpečnostních čar.

Ze srovnání opatření chemického zabezpečení s opatřeními OPZHN (Oper-1-1, čl. 38) jednoznačně vyplývá, že:

— většina opatření chemického zabezpečení spadá do oblasti OPZHN vojsk a týlu,

— chemické vojsko se na organizaci OPZHN podílí sice významným, ale přesto jenom dílčím způsobem,

— těžiště podílu chemického vojska na organizaci OPZHN spočívá v ochraně vojsk a týlu před radioaktivními a otravnými látkami,

— některá opatření chemického zabezpečení (podíl na použití dýmu a zápalných prostředků) s OPZHN bezprostředně nesouvisí a nelze tudíž chemické zabezpečení jako celek považovat za součást OPZHN.

Síly a prostředky vševojskové armády k organizaci chemického zabezpečení

Hlavním organizátorem chemického zabezpečení je náčelník chemického vojska armády. Pro organizaci a řízení chemického zabezpečení má k dispozici oddělení chemického vojska armády.

Armádní radiační středisko je centrálním orgánem pro registraci a vyhodnocování radiační a chemické situace v rámci armády. Varuje vojska a tyl armády před nebezpečím radioaktivního a chemického zamoření vysláním údajů o jaderných a chemických napadeních v síti „radiační informace armády“. Příslušné údaje vyhláší nejpozději za 35–40 minut po jejich zjištění podřízenými stupni. Má dvě položky, aby zabezpečilo nepřetržitou činnost i v době přemístování velitelského stanoviště armády.

Možnosti pluku chemické ochrany vyplývají z organizační struktury jeho bojových jednotek. Má

- rotu radiačního a chemického průzkumu (rrchpz) o pěti četách, každá o jednom velitelském družstvu a třech družstvech radiačního a chemického průzkumu (drrchpz),

- čtyři rotu speciální čistoty (rso),
 - dvě rotu odmožování terénu (rot),
 - rotu speciální čistoty výstroje (rsov).
- K zabezpečení opravárenské činnosti a

polní analýzy otravných a radioaktivních látek je pluk vybaven pojízdnou armádní chemickou dílnou (PACHD-A), pojízdnou radiometrickou laboratoří (PRL-61) a dvěma pojízdnými chemickými laboratořemi (ACHL-1). Pluk je určen především k zabezpečení míst velení armády, raketového vojska a vojska PVO armády, druhosledových divizí a jejich přesunu na čáry zasazení a záloh druhů vojsk (APTZ, APOZ, ŽZ). Působí zpravidla vcelku jako armádní chemická záloha, která se rozmisťuje ve vzdálenosti 30–40 km od velitelského stanoviště armády. Dočasně může působit rozdělen i do dvou chemických záloh. Materiálně technické, tylové a zdravotnické vybavení a spojovací prostředky pluku činí však jeho rozdělení do dvou chemických záloh na dobu delší jak 12 hodin málo efektivním.

Kalkulace ověřované při operačních cvičeních (jejichž rozbor se vymyká z rámce tohoto článku), ukazují, že chemické vojsko ČSLA disponuje dostatečnými silami a účinnými prostředky k tomu, aby bylo s to čelit možnostem potenciálního nepřítele v použití ZHN v rámci své působnosti, tj. především v ochraně vojsk a tylů před účinky radioaktivních a otravných látek.

Plánování, organizace a řízení chemického zabezpečení v armádní útočné operaci

Při organizaci, zejména plánování chemického zabezpečení náčelník chemického vojska armády vychází z těchto podkladů:

- rozhodnutí velitele armády,
- směrnice velitele frontu pro OPZHN,
- odborné směrnice náčelníka chemického vojska frontu,
- podrobného vyhodnocení možností nepřítele v použití ZHN co do druhu, rozsahu, způsobu použití po směrech, prostorech, objektech a údobích operace,
- zabezpečení vlastních vojsk chemickou technikou a materiálem,
- bojeschopnosti a bojové pohotovosti chemického vojska armády,
- na vlastním území z vyhodnocení možností využití teritoriálních zařízení,
- vyhodnocení terénních, povětrnostních podmínek a krátkodobých povětrnostních předpovědí.

Jde tedy o ujasnění a rozbor podkladů, které zahrnují ujasnění úkolu a zhodnocení situace.

Chemické zabezpečení plánuje v úzké součinnosti s náčelníky druhů vojsk a služeb.

Se zpravodajským oddělením konkrétně vyhodnotí možnosti nepřítele v použití ZHN, požadavky na vševojskový průzkum z hlediska zjištění připravenosti nepřítele k použití ZHN (OPZHN), sledování chemické kázně u nepřítele, získání vzorků ochranných prostředků, odmožovacích látek a jiného chemického materiálu nepřítele, organizaci průzkumu jaderných a chemických zátarasů a vyhodnocování výsledků výslechu zajatců a přeběhlíků.

S operačním oddělením ujednocuje dobu a místo použití vlastních jaderných a chemických zbraní, stanovení bezpečnostních opatření a čar, úkoly radiačního a chemického průzkumu pozemního i vzdušného, zabezpečení plynulé informace oddělení štábu armády o radiační a chemické situaci a stanovení opatření k zabezpečení včasného varování vojsk, organizace kontroly ozáření osob, speciální čistoty, odmožování terénu, vyčlenění sil a prostředků do chemických jader armádních odřadů pro odstranění následků, umístění pluku chemické ochrany v operační sestavě a jeho úkoly, dobu a směr jeho přemístění a chemické zabezpečení míst velení armády.

S oddělením raketového vojska a dělostřelectva upřesní získávání údajů o parametrech jaderných úderů od dělostřeleckého zvukoměrného průzkumu a radiolokátorů, předávání informací o výškovém větru od radiosondážních stanic, možnosti a podmínky pro vedení vlastních pozemních jaderných úderů, chemických napadení dělostřelectvem a raketovým vojskem, rozmístění, dobu a směr (prostor) přemístění armádní raketové brigády a protitankové zálohy, organizaci jejich chemického zabezpečení.

Se střediskem bojového velení letecké armády upřesňuje místa a doby pozemních jaderných úderů a chemických napadení a způsoby předávání údajů o výškovém větru.

S oddělením ženíšního vojska pravidla upřesňuje způsob výměny informací o údajích nutných ke zpracování předpovědi pásem zamoření, boření, závalů, záplav a požárů, předávání údajů o jaderných a chemických zátarasech zjištěných ženíšním průzkumem, vyhodnotí možnosti nepřítele v tomto směru, upřesňuje organizaci speciální očisty armádních ženíšních záloh, odmořování terénu v komunikačních zónách a na přepravách přes vodní toky, zabezpečení vybavení budovaných úkrytů filtračně ventilačním zařízením a způsob kontroly zamoření vodních zdrojů.

S oddělením spojovacího vojska řeší způsob předávání varovných signálů, opatření k zabezpečení pronikání informací o jaderných a chemických napadeních do radiačního střediska, oddělení štábu armády a do podřízených vojsk ve stanovených časových lhůtách, organizace chemického zabezpečení spojovacích uzlů před účinky radioaktivních a otravných látek a zabezpečení spolehlivé činnosti rádiové sítě náčelníka chemického vojska armády a sítě radiační informace armády.

S oddělením vojskového letectva řeší organizaci vzdušného radiačního průzkumu, tj. počet vrtulníků vydělených v průběhu operace, jejich doplnění chemickými operátory, spojení s nimi a zabezpečení rychlého předání výsledků vzdušného radiačního průzkumu armádnímu radiačnímu středisku.

S orgány týlu upřesní způsob a pořadí zásobování vojsk chemickou technikou a materiálem, rozsah a lhůty vytváření pohyblivých zásob, potřebu dopravních prostředků, prostory rozmístění, směry a doby přemísťování polního armádního chemického skladu, způsob doplňování výstroje na místa speciální očisty, pořadí a způsoby odsunu nadpočetných filtračně ventilačních zařízení demontovaných z úkry-

tů, organizace sběru a odsunu trofejí chemické techniky a materiálu.

S tankovým a automobilním oddělením upřesní organizaci vyprošťování a odsunu zamořené techniky, dopravních prostředků, odsunu a oprav poškozené chemické techniky a dopravních prostředků pluku chemické ochrany.

S orgány zdravotnické služby upřesňuje součinnost při ochraně proti bojovým biologickým prostředkům (biologický průzkum včetně předávání odebraných vzorků, speciální očistu osob, dezinfekci terénu, výstroje a ostatního materiálu).

Z velkého počtu součinnostních otázek vyplývá, že řešit všechny součinnostní problémy až v období vlastního plánování operace je nemožné. Většina musí být všestranně dořešena v období přípravy štábu armády (při štábních nácvicích) a dostat formu trvalých součinnostních vztahů a štábně pracovních návyků (jejich upřesňování, zdokonalování a prohlubování musíme věnovat trvalou a soustavnou pozornost).

Finálním výsledkem práce oddělení chemického vojska v období plánování je plán chemického zabezpečení útočné operace armády, který je součástí plánu operace. Podepisují jej náčelník štábu a náčelník chemického vojska a schvaluje velitel armády. Plán má část grafickou a písemnou. V grafické části na mapě 200 000 jsou kromě nejdůležitějších údajů vševojskových časově a prostorově rozpracována jednotlivá opatření chemického zabezpečení. Písemná část obsahuje cíle a hlavní úkoly chemického zabezpečení, podrobné kalkulační údaje o možnostech nepřítele a jejich srovnání s možnostmi chemického vojska. Tyto kalkulace musí ukázat, jak je chemické vojsko schopno v rámci vymezené působnosti čelit možnostem nepřítele v použití ZHN.

Podrobný zámysl, hrubý koncept plánu chemického zabezpečení, představuje návrh na chemické zabezpečení na pracovní mapě NCHV armády, který přednesl v období přijímání rozhodnutí veliteli armády. Pokud nedojde ke změnám v zámyslu velitele armády, spočívá práce na plánu chemického zabezpečení v tom, že rozpracuje podrobně jednotlivá opatření chemického zabezpečení. Tím vytváří předpoklady pro souběžné plánování. Konkrétní předběžná nařízení chemickým náčelníkům svazků a přímo podřízených útvarů, jakož i veliteli pluku chemické ochrany a náčelníkům armádního chemického skladu může chemické oddělení zpracovat a vydat hned po přednesu NCHV veliteli armády. Odborná nařízení podřízeným chemickým náčelníkům a bojové nařízení

pluku chemické ochrany a armádnímu chemickému skladu zpracuje téměř současně s dohotovením konceptu plánu chemického zabezpečení. Tím zabezpečí, že zásadní direktivy pro organizaci chemického zabezpečení jsou dodány do vojsk mnohem dříve, než je dokončen čistopis plánu chemického zabezpečení. Obdobně zpracuje z plánu chemického zabezpečení i příspěvek do plánu OPZHN a do nařízení pro organizaci vzdušného radiačního průzkumu.

V průběhu armádní útočné operace vlastní řízení chemického zabezpečení zahrnuje:

- zabezpečení nepřetržité, včasné a úplné informovanosti oddělení štábu armády o jaderných a chemických napadeních, o nebezpečí radioaktivního a chemického zamoření vojsk,

- zabezpečení včasného vysílání všech údajů o radiační a chemické situaci v síti radiační informace armády,

- bezprostřední řízení pluku chemické ochrany (armádních chemických záloh) a armádního radiačního střediska,

- odborné řízení sil a prostředků vyláčených k vzdušnému radiačnímu průzkumu,

- odborné řízení armádního chemického skladu,

- odborné řízení (usměrňování) činnosti chemických náčelníků podřízených stupňů,

- průběžné řešení otázek OPZHN spadajících do kompetence chemického vojska,

- plnění součinnostních úkolů při plánování použití vlastních pozemních jaderných úderů, chemických zbraní, zápalných látek a dýmu,

- sledování zabezpečení vojsk chemickou technikou a materiálem, včasnou a dokonalou organizací oprav a přísunem zabezpečit jejich potřebnou a nepřetržitou vybavenost.

Chemické zabezpečení první armádní útočné operace je zplánováno již v míru a při zahájení války se jednotlivá opatření pouze upřesňují podle konkrétní situace. Na organizaci chemického zabezpečení nemá vliv, zda nepřítel přešel na používání jaderných zbraní od samého počátku, nebo až v průběhu operace. Během však plně v úvahu všechny zvláštnosti a způsoby zahájení války.

Bude-li válka zahájena s překvapením, budou všechna hlavní opatření chemického zabezpečení realizovat vojska především vlastními, organickými silami a prostředky. V širokém měřítku budeme využívat síly a prostředky teritoria. Rozsah a hodnota jednotlivých opatření bu-

dou narůstat podle toho, jak budou doplňovány a do operační sestavy armády postupně začleňovány jednotky a útvary chemického vojska.

V případech, kdy válečný konflikt vypukne po určitém období příprav, budou jednotky a útvary chemického vojska plně k dispozici a vlastní chemické zabezpečení bude mít typický charakter zabezpečení operační sestavy ve výchozím prostoru.

K zabezpečení radiačního a chemického pozorování vyčleňujeme přibližně $\frac{1}{3}$ jednotek radiačního a chemického průzkumu, tj. asi 30–40 družstev radiačního a chemického průzkumu. Tím zabezpečíme zjišťování parametrů jaderných úderů na ploše 9000–12 000 km². V rámci tohoto opatření k bezprostřednímu zabezpečení míst velení armády, prostorů bojového rozmístění raketové brigády, protiletadlové raketové brigády a armádních záloh se z roty radiačního a chemického průzkumu pluku chemické ochrany vyčleňují zpravidla dvě čety radiačního a chemického průzkumu.

Radiační a chemický průzkum si zabezpečují svazky prvního sledu svými silami a prostředky. Armádní chemická záloha (pcho) zabezpečí radiační a chemický průzkum především v prostorech bojového rozmístění uvedených prvků operační sestavy. Navíc na nejdůležitějších a nejvíce ohrožených úsecích armádních zásobovacích silnic a v prostorech rozmístění PAZ. K plnění těchto úkolů si ponechává NCHV v ACHZ rovněž dvě čety radiačního a chemického průzkumu. Vzhledem k tomu, že radiační průzkum pro potřeby týlu bude prostorově velmi náročný, zabezpečuje se především vzdušným radiačním průzkumem.

Hlavní úsilí speciální očišty bude v tomto období položeno do bojových sestav svazků a útvarů se zaměřením na efektivní využití místních zařízení teritoria. ACHZ bude zabezpečovat především místa velení armády, armádní raketovou brigádu, armádní protiletadlovou raketovou brigádu, svazky 2. sledu a armádní zálohy. Tyto úkoly plní na předem prozkoumaných 8–12 plánovaných MSO hodnotou čtyř rot speciální očišty.

Terén budeme odmořovat jen v nejnútnejších případech. Zpravidla půjde o odmoření důležitých úseků komunikací (mosty, úseky jež nelze obejít, důležité křižovatky) od látek typu VX (terén zamořený sarinem se neodmořuje).

Výstroj odmořuje buď přidělená rota speciální očišty výstroje ve výstrojném skladu PAZ nebo plánujeme 1–2 zásahy této roty do prostoru určených shromaždišť zamořené výstroje.

Chemickou techniku a materiál uhrazuje ve výchozím prostoru ze zásob teritoria. Výdej materiálu z PACHS v tomto období bude spíš výjimečný.

V období plnění bližšího a dalšího úkolu armády se úkoly a obsah, jakož i charakter jednotlivých opatření chemického zabezpečení ve srovnání s výchozím prostorem podstatně nezmění. Úsilí radiálního a chemického průzkumu bude zaměřeno na osy přemísťování velitelských stanovišť armády, arb, plrb, druho-sledových svazků, armádních záloh a prostory jejich rozmístění. K plnění těchto úkolů, zejména k průzkumu os přesunu a rozmístění vševojskových i vojskových svazků armády, používáme vzdušného radiálního průzkumu. Armádní prostředky radiálního a chemického průzkumu plní zpravidla úkoly do čáry vzdálené 20 až 40 km od čáry dotyku s nepřítelem.

Při plnění úkolů speciální očisty klade v tomto období důraz na efektivní využití především průjezdových MSO větším počtem útvarů a jednotek. U raketo-vého vojska zabezpečí speciální očistu jednotky speciální očisty zájezdem přímo do jejich bojových sestav. Proto rotám speciální očisty (ACHZ) určujeme buď čáry rozvinutí MSO nebo prostory speciální očisty jednotlivých prvků operační sestavy armády.

Zásady odmořování terénu a výstroje budou stejné jako ve výchozím prostoru. V našich podmínkách však vystupuje do popředí dokonalá organizace odmoření terénu na pohraničních přechodech.

Před velmi složité problémy bude postaven nejen NCHV, ale celý štáb armády při překonávání pásem jaderných zátarasů. Z hlediska chemického zabezpečení půjde především o včasnou organizaci a vedení vzdušného radiálního a chemického průzkumu s cílem zjistit rozsah a charakter zamoření, průjezdnost jednotlivých os pro manévr vojsky, stanovit nejvýhodnější prostory pro vyvádění vojsk a pro jejich další bojovou činnost.

V závěru chci zdůraznit, že kvalitní organizace chemického zabezpečení má podstatný vliv na organizaci OPZHN jako celku. Úspěšné vyřešení všech otázek spojených s úplnou a kvalitní organizací chemického zabezpečení klade na NCHV a oddělení chemického vojska armády vysoké nároky nejen na důkladnou a dlouhodobou přípravu, ale i krajní pracovní vypětí. Proto zatěžování NCHV úkoly, které sice spadají do oblasti OPZHN, ale nejsou v kompetenci chemického vojska, mají za následek znehodnocování organizace OPZHN z řady důvodů. Předně však proto, že na NCHV je přenášena zodpovědnost za realizaci opatření, pro jejichž splnění není vybaven ani příslušnou kvalifikací, ani potřebnou pravomocí. Navíc řešení těchto úkolů znemožňuje úspěšné vyřešení vlastních otázek chemického zabezpečení. Praktické zkušenosti ze cvičení ukazují, že ti vševojskoví velitelé, kteří správně chápou OPZHN jako náležavou vševojskovou záležitost, dokáží správně docenit nejen roli NCHV, ale i náležitosti ostatních oddělení druhů vojsk a služeb armády, mají v přípravě vojsk a štábů v OPZHN nejlepší výsledky.

Dalším závažným úkolem chemického zabezpečení v průběhu operace bude zabezpečení zasazení 2. sledu armády, popř. i 2. sledu frontu v útočném pásmu armády. Za tím účelem musí NCHV armády včas koordinovat činnost ACHZ a CHN prvosledových divizí, v jejichž pásmu k zasazení 2. sledu armády (frontu) dojde. Přesun 2. sledu frontu do vzdálenosti 60–80 km od čáry dotyku bude zajišťovat FCHZ. Od této čáry na vzdálenost 20–30 km od předního okraje bude zabezpečovat přesun 2. sledu frontu (armády) zpravidla zvláštní chemická záloha, vydělená dočasně z pluku chemické ochrany a umístěná zhruba ve středu pásma přesunu 2. sledu armády nebo ve středu příslušné části pásma přesunu 2. sledu frontu v pásmu armády. Na hloubce svých bojových sestav (od čáry stanovení NCHV armády) zabezpečují přesun a zasazení 2. sledu prvosledové svazky.

V období odražení nepřátelského útoku položíme důraz na průzkum os určených k přesunu vševojskové, protitankové zálohy a zatarasovacího odřadu armády. Tyto úkoly plní zpravidla svazky 1. sledu a vrtulníky vyčleněné ke vzdušnému radiálnímu průzkumu z armádních letek. Speciální očista těchto prvků operační sestavy bude zabezpečena na průjezdových MSO jenom v případech, kdy očistou nebude ztíženo jejich včasné zasazení.

Úsilí chemického materiálně technického zabezpečení plánujeme po obdobích útočné operace na ty prvky operační sestavy armády, u nichž předpokládáme největší ztráty. Direktivní zásobování chemickou technikou a materiálem začne z PACHZ zpravidla v průběhu 2. až 3. dne operace. Opravárenské prostředky PACHZ částí své kapacity zahájí činnost 2. dne a v plném rozsahu 3. dne operace. K rychlému uhrazení ztrát je výhodné udržovat u PACHZ 1–2 letučky v hodnotě technického skladu svazku.